

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 3. Jus Secreti af quidnam extendatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

confluente bono utriusque vincit Angelus pro suo secreto; quia adfert exigentiam boni universi substantiarum spiritualium, & adfert lucrum aliquod etiam Angelo illi petenti; nempe stabilitatem juris, ut etiam denegetur concursus aliis Angelis, ad sua secreta noscenda.

Ut autem explicetur cur non fiat tunc violentia? Hoc ita praestari potest.

Dupliciter possumus cogitare, quod Angelus petat concursum ad noscenda secreta alterius; scilicet appetitu innato, & appetitu elicitu. Appetitu innato petis, quia habet vim noscendi omnia, quae sunt ordinis naturalis; appetitu autem elicitu, quia ponit actum voluntatis appetentis illam notitiam: Illi primo appetitui non fit violentia, quia hic & nunc, non est debitus illi iste concursus, estque ut ita dicam restrictus, conditionatus, &c. si scilicet alia sint paria. Et ita non est violentum lapidi ne uniatur centro, dum ponitur supra terram; quia hic & nunc non est illi debitus hic concursus, propter intervenientem maiorem exigentiam terrae, ne penetretur; quia ergo indebitus etiam est Angelo concursus ad noscenda secreta, eo quod intercedat maior exigentia boni universi, fit ut denegatio illi, concursus non sit violenta. Appetitui etiam elicitu non fit violentia; quia rationabiliter operans, non petit absolute tanquam sibi debitum, sed supererogatorie concedendum, adeoque sine ulla violentia denegandum.

Hæc autem ipsa ratio & explicatio habet fundamentum in citato loco S. Thomae. Soli enim Deo subiacet nostra voluntas; quia contra Deum nullum jus, nullam exigentiam prætendere potest, adeoque cum omniscius Deus habeat vim noscendi omnia, & cum contra illum utpote cui subiacet, non possit excipere voluntas, fit, ut solus ille, noscat secreta.

Punctum Difficultatis 3.

Jus Secreti ad quidnam extendatur?

DICENDUM est 1. *Jus secreti, extendi etiam ad actus intellectus in se spectatos, ita ut etiam illi à creatura nosci non possint actu, nisi supposita manifestatione; est communior* cum Suarez l. 2. cap. n. 5. Arriaga d. 9. S. 7. Joan. à S. Thoma disp. 22. art. 3. n. 20. licet cum aliqua restrictione; est autem Conclusio contra Henriquez. Agyd. Argent. Henricum, & cum aliqua limitatione contra Alphonsum Desam, qui fuit Professor Vasquez, quem vide.

PROBATUR 1. Conclusio auctoritate. Tum, quia sacra Scriptura condistinguens sua phrasi cogitationes ab affectibus, utrorumque notitiam soli Deo tribuit 1. Paral. 28. & ad He-

braeos 4. de Deo dicitur: *Discretor cogitationum & intentionum cordis.* Hinc etiam Divinitas Christi, ex sola etiam notitia cogitationum probatur; Nam dicitur de illo Matth. 9. *Cum vidisset cogitationes eorum, dixit, ut quid cogitatis mala?* Ubi ut vides, cogitationum meminit; & cum non dicat, ut advertit Suar. ut quid cogitatis male, sed cogitatis mala, hoc ipso innuit, se non cognovisse intentiones tantum, sed ipsas operationes intellectus. Similia habentur cap. 12. *Sciens Iesus cogitationes eorum, dixit eis;* ex quibus locis Hieronym. apud Suarez cit. infert Christi Divinitatem, *Dominus, inquit, non addita, sed ad cogitare respondit, ut vel sic compelleretur credere.* Tum, quia ita docuit Augustinus in Psalmi 7. illa verba: *Scrutans corda & renes Deus,* & Damasc. L. 2. cap. 3. Alique apud impressos. Tum, quia ita docuit S. Thomas hic q. 57. a. 4.

RESPONDET Vasq. Quod Scriptura non neget absolute nosci cogitationes à creaturis, sed cogitationes cordis; quæ phrasi exprimitur cogitationes cum affectu, intentione, &c. & ita dicitur scivisse quod cogitarint mala in cordibus suis, quod significat vidisse illum pravas intentiones, ortas ex illorum cogitationibus; ex corde item dicuntur exire cogitationes pravae, h. e. pravae res cogitatae, ex pravo affectu.

CONTRA est. Tum, quia in aliquibus locis expresse condistinguuntur cogitationes affectibus, ut ad Hebraeos 4. & Matth. 9. dicitur, Christus vidisse cogitationes eorum, non addendo cordis. Tum, quia ut urget Suarez cum nomine cordis veniat etiam intellectus, redibit questio, cur illis locis non intelligantur simpliciter cogitationes? Certè autem 3. Reg. 3. *Dabo servo tuo cor docile, ut populum tuum judicare possit,* & tamen ly *Cor* supponit prout intellectus. Similia adducit Suarez ex Jerem. 6. *Psalm. 21.* Quod etiam docuit August. sup. cit. *Cogitationes, inquit, nomine cordis significare sunt, & delectationes nomine rerum intelliguntur.* Similia habet enarratione secunda in Pl. 25. Tum, quia nomine cordis in Script. venit profunditas, ut cum dicitur Tyrus posita in corde maris, in corde terræ, &c. Cur ergo non poterit etiam accipi pro profunditate interiori, quæ est communis cogitationibus & affectibus?

PROBATUR 2. Rationibus. Tum, quia eadem est ratio cogitationum & affectuum. Tum, quia cogitationes cum actu libero, constituent unum quoddam.

PROBATUR 3. Si Angeli noscerent cogitationes nostras hoc ipso noscerent etiam affectus, quod dici non potest. Sequela probatur, ad cuius probationem suppono solum intellectum & potentias noscitivas esse notificativas objecti, ejusque ex communiori sententia perceptivas; quo supposito sic arguitur. Cum Angelus A amat Angelum B, vel noscit se amare illum, vel

non nescit? Si nescit, vel nescit actum intellectus, vel ipso actu voluntatis: Si actum intellectus; Ergo cum ille non cadat sub secretum, nescitur illi amor ab Angelo B; quia nescitur notitia, quæ illi illud habere amorem: Si autem nescit actum voluntatis, ergo potentia ceca potest illuminare, ponere perceptionem notificativam objecti; quod est contra Animasticos. Si autem Angelus A. dum amat Angelum B. non nescit se illum amare; ergo interrogatus an amet? Respondet nescio; ergo non experitur se amare; cum ipsum experiri, sit de linea notitiæ.

RESPONDEBIS 1. Illos affectus non noscendos in illismet ipsis.

CONTRA. Concedo, sed nunquid non sufficit nosci illos tanquam in medio cognito in illismet notitiis? Et sicut non noscuntur creaturæ in illismet ipsis, quando noscuntur in omnipotentia, nihilominus verum est dicere creaturas nosci; ita & in præsentia verum erit dicere nosci actus liberos, licet non in illismet ipsis.

RESPONDEBIS 2. Quod eo casu noscantur quidem affectus, sed non noscantur certò; quia hæc cognitio, nosco me habere amorem, potest esse vera & falsa, & quia non internosceret verum esset, nondum concluderet esse amorem.

CONTRA. Posito quod non amet Angelus, & eliciat notitiam quæ dicat, ego amo, vel assentitur illi notitiæ, vel non assentitur? Si assentitur, ergo mentitur sibi, potentia quæ necessaria alteraget, quam necessitetur ad agendum. Si non assentitur, ergo noscet Angelus alter illum non amare, & si dicas suspicaturum Angelum, quod aliò averterit mentem, & non ad assensum vel dissensum, id difficultatem habet in Angelis, qui non est ita dependens in noscendo ut nos, nec ita perturbabilis, saltem quæ videret se mentem aliam cognitionem, ex qua inferret, esse illum abstractum, ne assensum vel dissensum eliceret.

OBJECITUR. Noscit Angelus phantasia hominem, aut aliquid percipere notitiâ materiali. Ergo etiam noscet quidnam percipiat intellectivè. Utrumque enim est æque necessarium, nec apparet ratio major pro Consequenti quam pro Antecedenti. Antecedens autem probatur, quia nescit Angelus circa quid v.g. potentia visiva Petri versetur, & per necessitatem sequelam inferret etiam phantasia operari. Videtur quæ omnino durum, quod cum nescit Angelus, quomodo in nobis cogitationes generentur, & cum norit quod præter visum occurrerit, si idem perceptum à sensu communi, & simpliciter intellectivè, durum inquam videtur, quod hæc omnia non percipiat.

RESPONDETUR. Trans. Ant. Negando Conf. Disparitas, quia ex una parte in actibus videndi & phantasiandi non habet plus homo, quam habeant bruta, si ergo brutorum phanta-

sias noscunt Angeli, etiam noscunt humanas, consequenter sicut illæ phantasiæ non sunt bonum creaturæ rationalis quæ talis, nec etiam in illas cadet jus secreti, quod est bonum naturæ intellectualis quæ talis. Quia verò omnis intellectio est bonum naturæ intellectualis; hinc etiam in illam omnem cadet jus secreti, quod etiam est bonum naturæ intellectualis quæ talis; & licet sit connexio inter actus phantasiæ, & inter actus intellectus, sicut potenti phantasia oritur, suspicatur de actu voluntatis, sed clarè illum non nescit; ita & suspicatur de notitia intellectuali; sed illam non nescit: certò enim novit positam phantasiatione v.g. delectabilis objecti, posse adhuc intellectum habere cogitationes dirigentes dissensum, sed tantum colligit propositum fuisse objectum per phantasia, sed nescit an illa propositione positâ, non sint excitata aliæ phantasmata spiritalia, & ex illis, an non sit procellum in alias cogitationes. Unde tantum conditionatè inferret, si non fuerunt aliæ excitatæ species, processum fuisse ad intellectiorem: Ceterum si quis tenere vellet, quod primæ apprehensiones circa præsentia sensibilia ab Angelis noscantur; convinci non posset, modò teneret secundas & tertias operationes non videri, immò nec primas, in quantum sunt repræsentativæ actuum liberorum.

INSTABIS cum Valq. Nulla videtur esse differentia inter cogitationes à voluntate imperatas, & inter operationes sensus, & inter motum localem; utrumque ergo videbitur.

RESPONDETUR. Cum motus localis quæ talis, non sit bonum naturæ intellectualis, non debet participare de jure secreti; quod est bonum naturæ intellectualis: Secus sentiendo de ipsis cogitationibus & volitionibus, quæ sunt tale bonum.

Decidendo autem ulterius, in quæ cadat Jus secreti.

DICENDUM est 2. *Quod non possit universaliter dici omnes species videri ad invicem in Angelis.*

PROBATUR. Quia dantur fortassis aliquæ species universales, etiam ex possibilibus, aliquæ repræsentantes; quæ tamenabilia, sint ignota inferioribus: Hinc si nosceret inferior species illas universales, & essent illaabilia ignota illi inferiori ut supponitur; & non essent ignota, quia est impossibile speciem quæ relativa est ad objectum, attingi sine objecto.

DICENDUM est 3. *Angelum A si sit superior, si sit inferior, non posse noscere species repræsentantes actum liberum habitum, vel habendum?*

PROBATUR. Quia hoc ipso etiam actus liber nosceretur.

De aliis speciebus non ita facilè potest determinari, cur non possint nosci? Si quis universaliter

liter vellet negare notitiam hanc specierum; hanc posset habere congruentiam, quod species & notitiæ, habeant se quodammodo per modum unius, si ergo notitiæ non attinguntur nec species attinguntur: Species enim ad nihil aliud aptæ sunt, quam ad intellectionem; & non se habent ita sicut substantia angelica, cuius unicuique officium non est, ordinari non nisi ad intellectionem. Quæ autem dicta de speciebus, proportionaliter dicantur de habitibus.

DIFFICULTAS III.

De aliis Notitiis Angelicis.

POtest quæri de notitia futurorum, præteritorum, sphaera noscendi, &c. hinc sit

Punctum Difficultatis I.

De Notitia futurorum.

NON est hic difficultas, quod futura necessaria noscantur: Cum enim sint causæ illorum determinatæ, bene in causis nosci possunt, ut in igne fumus: Nec est difficultas de futuris casualibus, quia hæc non nisi conjecturaliter attingi possunt, cum non habeant sui principium necessarium. Nec est difficultas de hoc quod etiam futura libera de facto non noscantur: Nam hoc Script. soli Deo tribuit, dicitur enim Isai 45. *Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia dii estis vos.* Cap. etiam 46. *Ego sum, ait Deus, nec est ultra me Deus, nec est similis mei, annuntians ab exordio novissimorum, & ab initio, quæ nondum facta sunt dicens.* Unde etiam Patres ex notitia futurorum arguunt Deitatem, ut videre est apud Suar. L. 2. c. 9. & ita Hieronymum citat: *Considerate* (sic inducit Deum loquentem Hieronymus) *quod præter me nullus sit Deus, nec alius potuerit scire ventura, nisi ego, qui per Prophetas nuntio, quæ facturus sum, ut cum prædicta complevero divinatione, probem Divinitatem.*

Devolvitur itaque tota difficultas ad hoc: Cur illa futura non noscantur? Hanc difficultatem

EXPLICATI. Vasq. d. 208. c. 4. Dicitur quod sicut in agentibus naturalibus non sufficit habere principium sufficiens ad operandum, sed necesse est habere etiam materiam & objectum debite dispositum: Ita in potentiis cognoscitivis, præter intellectum & speciem, necessarium est objectum proprium & naturale, circa quod operari possit. Cum igitur futura contingentia non sint intra latitudinem objecti naturalis, ut probatum ex Scriptura, efficitur, ut quamdiu res futura est, ab Angelo cognosci non possit: Illa enim species impressa, est non nisi

habitualis futurorum expressio. Cumque futurum ut futurum non sit objectum naturale huius speciei, non illud noscet. Quando autem jam ponitur objectum, sine ulla variatione speciei, potest notitiam illam elicere species, ex eo solum, quod comparata cum hac re, habeat illam pro objecto sibi proprio; comparata ad futuritionem, non habeat; quia principium cognitionis operatur circa rem certam & determinatam, quam habet menti propositam. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia quæro, cur non sit intra latitudinem objecti naturalis attingere futura? Nosco enim per Scripturam, quod de facto non noscantur ab Angelis futura; sed quæro cur non? Tum, quia concedo illas species esse non nisi spectantes ad actum primum representandi; sed quæro, cur in actum secundum exire non possint? Tum, quia futura habent determinationem in suppositione sui ad se, cur ergo notitiam angelicam terminare non poterunt?

DICES cum Arrubal; Præexistente jam habitu fidei, quando incipit objectum pertinere de novo ad eundem, non fit in se ulla variatio habitus; Ergo etiam sine ulla variatione, posito objecto quod erat futurum, incipit illud noscere intellectus.

RESPONDETUR. Transeat totum. Non enim de hoc quæritur, quomodo illud objectum de novo nosci possit, sed de hoc, cur nosci non possit actu, antequam fiat? Disparitasque adferri posset, quia qui habet habitum fidei, non habet species factæ revelationis, hinc sine illis non potest se extendere habitus ad credendum, nisi sub hac formalitate, *revelabitur, vel sub hac: si revelaretur*; non autem sub hac, *revelatum est.* Jam autem habentur per oppositos species futurorum, cur ex illis non potest procedi ad hunc actum *erit objectum?*

EXPLICAT 2. Joan. à S. Thom. D. 22. art. 1. n. 18. Quod scilicet species Angelorum non representet rem aliquam nisi prout pertinet ad hoc universum; futurum autem non pertinet ad hoc universum. Ubi etiam recurrit ad Idearum divinarum participationem. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia de hoc ipso quæritur; Cur futura non spectent ad hoc universum, cum hoc universum omnia ambiat præterita, præsentia, & futura? Immo ambit ipsum tempus, spectans ad se, quod tamen est mensura motus, secundum prius & posterius. Tum quia, cum in Ideis divinis, sit etiam id, quod futurum est, cur in Angelos secundum hanc formalitatem non sint derivatæ similitudines specierum? Tum quia, quando recurrit ad hoc, quod futura non assimilantur speciei, restat quærere quare non assimilantur, & quali assimilatione? Si enim non assimilantur assimila-